

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felolvas szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Takarékpénztári panamak.

Régi dal, dicstelenségről, mely azonban mindig új marad, mely rövid időközök alatt ismétlődik ugyanazon tünetek alatt, mint a kolera, a pestis, vagy más fertőző nyavalya. Ezelőtt 15 évvel a békés-csabai népbanknál csak úgy történt, mint most a soproni népbanknál. Közbe-közbe azután úgy történt az aradi, kiezelli, nagybecskereki és egyéb kisebb nagyobb vidéki pénzügyintézetnél.

Ezek esztendőig sokszor évtized kig fényes mérleget mutattak ki, rémséges nyereséggel és fizettek, mint a köles nagy osztalékot. — A vezérigazgatók vagy pénztárosok, akik többnyire nem pénzügyi ismereteik, hanem családi összeköttetések révén lesznek azokká, vagy az alapjukban véve értéktelen részvényeik folytán önmagukat tüntetik ki az igazgatói címmel — veszettül költenek, pazarolnak, a tőzsdén játszanak, mindenki tudja ott helyben és a környéken, mert látja, hogy jövedelmükkel, vagyonukkal semmi arányban nem álló pazar életmódot folytatnak, mindenki sejti, sőt tudja, hogy ez csak a reájuk bízott idegen vagyon révén tehetik: de azért tiz esztendeig vagy annál is tovább semmi bántódásuk nincsen, szemet hunynak a kézzel fogható visszaélésekre, sőt az igazga-

tók évről-évre vakon aláírják a hamis mérleget, a felügyelőbizottság is ráadja az áldást — addig, míg ki nem üt a krach. Ekkor aztán nagy a jajgatás, a konsternáció és ekkor azonnal vizsgálati fogságba helyezik a közvetlen tetteseket, ha ugyan meg nem szöknek, vagy agyon nem lövik magukat.

A szerencsétlen betevők pedig törülhetik a szemüket, mert csődöt rendelnek el a megmaradt „vagyonra“, ami nincsen, vagy ha van, eltart esztendőig, míg befejeződik, a vége pedig az, hogy kapnak a közjegyzők és szakértők busás díjakat s a csődötmeg gondnok u. n. „jó esődre“ tevén szert, nagyszerű honoráriumot, csak az érdekelt betevőknek és egyéb hitelezőknek nem jut semmi.

Ha a bűnösök agyon nem lövik magukat, vagy Amerikába nem szöknek, el is szokták őket csipni, lefolytatni ellenük a büntető pört és ott is tartják a börtönben egynehány esztendőre, de a punctum saleis mindig az, hogy a szegény emberek, akik ily pénzügyintézetekre bízták vagyonukat, nem kaptak semmit — és néhány hónap mulva ismét másutt tör ki a nyavalya és elhangzik a régi szomorú dal, mely mindig új marad.

Hol itt a hiba?

Hát alig csalódunk, ha hosszú években át tett megfigyeléseink alapján azt

állítjuk, hogy a főhiba első sorban a klikkszel emben rejlik. Akinek szeme van azilyen intézetnél látja és tudja, hogy a vezérigazgató, vagy a pénztáros sikkaszt, de jó pajtás, akivel együtt iszunk, banketirozunk, kártyázunk. Mi nem sikkasztunk vele, de csak nem leszünk azok, a kik föltárjuk a valót, a kik őt, a jó pajtást a romlás örvényébe döntjük: Hadd csinálja addig, a míg magától ki nem buvik a szög a zsákból. — Azután az is lehet, hogy helyre pótolja, mert hiszen a jó gyerek nem azért sikkaszt, hogy éppen sikkaszson és másokat szándékosan megkárosítson. A világért sem. Csak azért, mert veszít a kártyán, vagy a börzén és van eset rá, hogy némi kis szerencsével helyreüti a dolgot, pótolja a pénzt, hát minek időnek előtte a város lakosságát nyugtalanítani? Sőt ellenkezőleg, amíg csak lehet, el kell tussolni a dolgot, még a mérlegeit is aláírni és helyben hagyni és csupa jóindulatu pajtáságból büntetésekké is válni, semhogy szükségtelen lármát csapjunk.

A második hiba az, hogy a vidéki pénzügyintézetek nagy része, különleges pénzügyviszonyainknál fogva, nem teljesít nemzetgazdasági feladatot, sőt káros közgazdaság tekintetében. Nekik maguknak soha sincs annyi alaptőkájük, hogy a keresletet kielégíthessék. Fővárosi vagy pláne külföldi pénz után kell

Csalódások.

Zombori Anna volt Tornynos falu legszébb leánya. Ki is volt rá mondva az irigyek itélete. Ha új ruhát öltött magára, mindenki cifra pávának nevezte. Ha arca pirosabb volt a szokottnál, azt mondták rá, hogy patikaszeret használ. A falu legényei sokszor megverekedtek már érte, de ő csak egyet szeretett s az Bács Pali volt. Gyakran látták őket együtt sétálni. Pali minden nap ott volt nála, minden este ott ültek a kőpadon a ház előtt. Mác nemsokára megakarták tartani a lakodalmat is, de egyszerre mintha minden megváltozott volna, nem látták őket többé együtt. Ennek oka az volt, hogy az irigyek besugták Annának hogy Bács Pali más leányt szeret. Ez idő óta nem fogadta őt Anna, habár titkon az örültségig szerette Palit. Szerette nagyon és ezért bosszút állt rajta.

Zámboriéknál szolgált az óriási termetű, erejéről híres Nagy Pista. Nagyon szegény legény volt, de becsültes, aki félve nézett jómódu gazdájának gyönyörű leányára. Egy napon Anna magába maradt odahaza, a mikor magához szólította őt Anna s így

szólt hozzá: Hallod-e te Pista, nagy szükségem volna reád, ha megteszed kívánságomat, lelkemre fogadom neked, hogy én a feleséged leszek. Velem együtt a vagyonom is tiéd lesz. Kimentelek a szolgaságból; ur, nagy gazda, a falu legszébb leányának az ura leszel. Boldogságot és gazdaságot adok neked s én csak nagy erődöt kérem cserébe. Feleséged leszek nem sokára. No kezet rá!

Oda tartotta jobbát Pista elé, ki ezt félve fogta meg. Majd oda simult hozzá, fejét mellére hajlítva s megcsirogatta. „Megbecsüllek, hűséges feleséged leszek, suttogta tovább, ha bosszumat végrehajtod“.

Tovább suttogtak. Anna elbeszélte neki előbbi viszonyát Bács Palival. Bosszu álló terveket szőttek. Bács Palit halálra ítélték. Anna e pillanatokban nem érezte forró szerelmét Bács Palihoz. Egyedül a bosszu töltötte el egész valóját.

Nagy Pista még ez éjjelre tűzte ki tervének megvalósítását.

Sötét éjszaka feküdt reá Tornynos falura. Már tiz órakor néma csend volt, csak a nagy korcsmából hallatezett ki hébe-

hóba egy-egy kurjantás. A falun egy mély árok vezetett végig, a melyen egy palló volt keresztül téve. A palló alatt várta be Nagy Pista Bácsot. Nagy kidugta fejét a palló alól s megismerte ellenségét. Abban a pillanatban, a hogy Bács rálépett a pallóra, az egyet billent s Bács az árokba esett, a következő pillanatban már Pista kése járta keresztül szívére. Egy néma jaj és egy halálhörgés, azután elcsendesült minden.

Másnap reggel megdöbbenő hír terjedt el a faluban. Meggyilkolták a falu legszébb legényét Bács Palit s azután az árokba dobták.

Anna nem tudott egész éjjel aludni. Ismét vissza esett forró szerelmébe. Megbánta, hogy bosszút forralt Bács ellen, szerette volna megakadályozni Nagyot tettében. Fölbredt benne a régi kevélysége és hogy ő a nagy gazda leánya egy szolgálival szövetkezett, aki re azelőtt rá sem nézett.

A mikor meghallotta a gyilkosságot, gyűlöletet érzett Nagy iránt.

Annának bizalmaskodása egészen hatalmába kerítette Nagyot, ki ez időtől fogva

tehát nézni önmaguknak, amelyért ők is kamatokat és pedig sokszor igen szép magasságu kamatokat fizetnek.

Természetes, hogy ők is nyerni akarnak, tehát oly magas kamatokat és egyéb czimeken való díjakat szednek, amelyeknek a pénzüket igénybe vevő közönség csak a saját, előbb vagy utóbb bekövetkező tönkretételével sajtolhat ki a maga vagyonából, addig, amig egyáltalában már nem is fizethet. Azután perlik és egészen tönkre teszik a hitellezőiket, de azért minden esztendőben nagy összegű követelések elvesznek, mert behajthatatlanná válnak, legfeljebb a perköltség kerül meg. Rendesen pedig az igazgatók, a felügyelő-bizottság tagjai, rokonai veszik igénybe a legnagyobb kölcsönökkel e pénzintézeteket és ezek persze, már csak elvből sem fizetnek, mert ugy sem perlik őket. Így történik, hogy a különben is nem valami nagy törzsvagyon az évi fényes mérleg daczára, sőt ezek segítségével évről-évre fogy, mert hisz a kimutatott nyereséget fizetni kell, ha tényleg nem is nyereség: s egy szép napon sikkasztások nélkül is beadhatja az ilyen bank a kulcsot.

És mi lenne az orvoslás? Csak azt ismételtük, amit már egyszer e helyen röviden említettünk. Azt nem lehet semmiféle törvényhozási intézkedéssel megakadályozni, hogy néhány spekulatív ember össze ne álljon és bankot ne gründoljon. De mihelyt az ily bank üzleti körébe más egyének vagyonának megőrzését is felveszi, mihelyt betéteket elfogad: már joga van az államnak is hozzászólni, mert közérdek, hogy éppen a kis emberek megtakarított pénze kárba ne vesszen.

Nem a biztosító társulatokkal szemben kellene tehát első sorban egy központi állami ellenőrző hivatalt felállítani, hanem a pénzintézetekkel szemben. Sem a hazai, sem a külföldi

imádkozta Annát. A leány többször — mindig éreztette vele megvetését; a legény türtürt sokáig, végre nem bírta már, egy ízben kifakadt, elbusult haraggal mondá:

Te szörnyeteg! — Te, ki megrontottad szívemet, a ki miatt elvesztettem lelkemet, a kiért közönséges gyilkossá lettem, most megvetsz! Szerelmet hazudtál, pedig Pali volt életed, mindened; miért ígértél nekem olyat, a mit nem teljesíthetél! Miért zavartad meg életemet! Most akarsz-e hát magadtól elüzni, akarnád, hogy elmenjek világra bujdosni... Nem! Így nem szólt az alku! Lásd, itt a kés, melylyel a kedvesedet a másvilágra küldtem. Menj te is utána! Éljetek boldogul a másvilágon! E szónál Anna szívébe döfte kését.

Majd kiesett a gyilok kezéből, merően nézett maga elé, szeméit a vérben fetrengő leányra veté, azután fölemelte az eldobott kését, egyet kaczagott s azt saját mellébe döfte. Térden cuszva oda vánszorgott Annához és annak hült tetemére borult.

Igy találták meg őket a kertben halva. Mint szerelmeseket, együtt temették el őket.

Német Jenő.

itt működő biztosító társulatoknál évtizedek óta nem fordult elő visszaélés, nem is fordulhat egy könnyen, mert csak aránylag véve, csekély számuknál fogva — nincs szükség külön felügyeletre. Másképp áll a kérdés a tömérdek takarékpénztárakra nézve. — Ezek között jóformán félévről-félévre kiüt a fent esetelt nyavalya. Itt tehát jogos is, szükséges is az állami ellenőrzés.

Hogy a külföldön miképpen cselekszenek, hogy ott talán előbb állítanak ellenőrző hivatalokat a biztosító társulatok számára, ehhez nekünk semmi közünk. A mi különleges viszonyaink arra utalnak, hogy a pénzintézetek ellenében szükségesebb az állami ellenőrzés.

POLITIKAI HIREK.

Maros-Tordamegye új főispánja.

A Mikó Árpád főispán lemondása folytán megüresedett maros-tordamegyei főispáni székre Sándor Jánost, Nagy-Küküllőmegye főispánját nevezik ki. A kinevezés nem ideiglenes jellegű, hanem végleges kinevezés lesz.

Az első fizetés. A képviselőház tagjai november elsején felveszik első képviselői járandóságukat, még pedig szokás szerint az októberi járatot is, mint amely hónapban az országgyűlés összeült. Kivételt csak azok a képviselők képeznek, akik valamely állami vagy közigazgatási állásból választattak meg, mert azok október havi fizetésüket már az illető hivatalokban felvették.

TÁRSAS ÉLET.

A pisztrángok.

Két ur az Angol királynő éttermében ült. — Tudja mit? — szól A. ur B. hez, — hogy többféle ételt ehessünk, azt proponálok, étkezzünk együtt.

— Jó — mondja B. ur és azonnal leülnek ebédelni.

Pisztrángot rendelnek. Az adag pisztráng két darab halból állott, az egyik nagy volt, a másik kicsi. A pinczer A-hoz viszi a tálat. A. ur nagy nyugalommal kiveszi a nagyobbik halat.

— Hallja, uram — szól B. kissé méltatlankodva — meg kell mondanom az igazat, nem a leggyallosabb volt öntől, hogy a nagyobbik halat vette ki.

— Ugy? — felel A. nyugodtan. — Hát ön mit tett volna, ha a pinczer előbb önt kínálta volna meg?

— Természetesen a kisebbiket szedtem volna ki.

— Hát akkor mi a csodát akar, hiszen ott van a tányérján a kisebbik!

VIDÉK.

Kirabolt posta. Feketehegyről írja tudósítónk: a szeghegy-feketehegyi postát, mikor szombatn éjjel az állomásra ment,

kirabolták. A kocsis csak akkor vette észre a rablást, mikor a postakocsit kinyitotta, nevezetesen a zsák, melyben a pénz volt, fel volt vágva és abból 900 korona hiányzott. A feketehegyi csendőrség megindította a nyomozást, a kocsist letartóztatta és a törvényszék börtönébe szállította.

Betörők a zsinagógában. Mint sarkadi levelezőnk írja, ismeretlen tettesek betörték az otiani zsinagógába. Szemet vettek a falba helyezett vasperselyre s vésőkkel feltörték, de pénzt vajmi keveset találtak benne és így bizonyára csalódba kullogtak el a szentélyből. Van a zsinagógában több értékes ezüst tárgy is, de azokat nem vették észre a jómadarak, kiket a sarkadi rendőrség erélyesen keres.

Emberhalál a menyasszony miatt.

— Saját tudósítónktól. —

Nagy lakodalomra készültek a múlt héten Zsivanov Pajó militicsi lakos házában, a ki a leányát akarta férjhez adni Sztákics Gyuróhoz. A menyasszony azonban gondolt egyet s az esküvő előtt két nappal megszökött a szülei háztól Gyókity Milán odaváló legénnyel. Pár napi távollét után, vasárnap Gyókity hazahozta a leányt szüleihez azzal a kijelentéssel, hogy feleségül fogja venni.

A mint Sztákicsék megtudták, hogy a leány visszajött, a volt vőlegény az apjával és bátyjával elment Zsivanovékhoz és azt követelték a leány apjától, hogy a lakodalom előkészületeire tett kiadásokat térítse meg, Zsivanov erről azonban mit sem akart tudni s e miatt szóváltás, majd verekedés keletkezett, miközben Zsivanov és a testvére a kötekedő Sztákicsókat kilökték a szobából. Sztákicsék azonban még az udvaron is lármáztak.

Végre Sztákicsék Péro, a vőlegény bátyja felkapott az udvaron egy baltát s Zsivanov Joco fejét ketté hasította, Sztákityék a véres tett után elfutottak, de a csendőrség elfogta őket s most már mind a hárman a börtönben ülnek. Zsivanov az ütés következtében rögtön meghalt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§. **Kauczióvadászok.** (Fővárosi tudósítónktól.) A fővárosban garázdálkodó kaucziósikkasztóknak, a kik folyvást sikerrel pályáznak a szegény emberek garasaira, állandó a szürete. Naponta találnak kifosztásra alkalmas együgyű embereket. Nagy Elek cipész is hálójába került egy ilyen kaucziókkal üzérkedő bandának. Nagy, miután a falujában összekuporgatott néhány száz forintot, Budapestre jött és ott keresett boldogulást. A tapasztalatlan embert összehozta a sorsa Tomacsek András úgnővel, a ki elvitte valami zuglap állítólagos tulajdonosához, Pethő Jánoshoz s ez felfogadta 200 forint kauczió ellenében szolgának. Csakhamar tapasztalnia kellett, hogy csalóval van dolga, mert nemcsak az állását nem foglalhatta el, de a pénze is veszélyben volt. Nagy bajjal hozzájutott

aztán Nagy a 200 forintjához, még pedig úgy, hogy a nevében dr. Dénes Endre ügyvéd följelentette Pethő csalás miatt, a mitől ez megijedve, rendezte a dolgot már azért is, mert a család vádja — eltérően a sikkasztás czimén emelt panasztól — visszavonható volt. De Nagy Eleket röviddel azután megint becsapták. Egy ugynevezett "Kereskedelmi iroda" hirhedt tulajdonosa, Szmolka Endre csalt ki tőle szintén óvadék czimén kétszáz forintot s ez a dolog is bíróság elé került. Ebben az ügyben ma volt a tárgyalás dr. Cseke bíró elnöklésével. A törvényszék Szmolkát a panaszos ügyvéd, dr. Dénes meghallgatása után egy havi fogságra ítélte. Ugyancsak Szmolka Endrének, a ki egyéb hasonló dolgai miatt most is fogságban ül, egy más sikkasztási ügye is ki volt tűzve mára.

§ A természetes gyógymód.

Lapunk előbbeni számában beszámoltunk a Fazekas Dániel budapesti orvos ellen folytatott büntető ügyről. A budapesti büntető törvényszék előtt főtárgyaláson lefolytatott büntető eljárás során a vád beigazolást nem nyert, a vád képviselője kénytelen volt a vádat elejteni. Így az ügy felemelő ítélettel befejezést nyert és az alaptalanul meghurczolt orvos rehabilitálva lett. A hozott ítélet indokai szerint a vád mivel sem volt megokolható s a törvényszék nincs hivatva itélni, sem tudomány, sem gyógyító módja felett, mert nevezett orvosnak a budapesti egyetemen szerzett orvosi diplomája van és így épen úgy tarthat igényt az erre vonatkozó törvények oltalmára mint minden más orvos.

Ernö főherceg fia a börtönben.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, október 31.

A letartóztatott főhercegi sarj ügye csak most, három nappal letartóztatása után került bele az európai sajtóba. Ennek a nagy késelemnek nagy az oka is. Rendes körülmények közt a különféle hivatalos távirati irodák adják tovább a nagyérdékű híreket, de báró Wallburg esetét egyszerűen elhallgatták. A bécsi császári és királyi távirati iroda ugyanis szóról-szóra leköszölte a bécsi rendőrség félhivatalos könyvnyomatosának, a Korrespondenz Wilhelmnek azt a közleményét, a melynek végpasszusa szerint „az ügy részletei az esetnek pertraktálását teljesen kizárják.“

Ezt a táviratot a párisi Agence Havas, a római Stefani ügynökség és a londoni Reuter-féle távirati irodák is megkapták azzal a magasabb hivatalos helyről irt „nyomatékos kéréssel,“ hogy ne vegyék át a budapesti lapok közleményeit sem. Ezzel szemben azonban több párisi és londoni lap express megküldötte magának a budapesti lapok tudósításait s a ma reggel megjelent külföldi lapok — mint tudósítónk jelenté — már felszínre hozták a nagy titokzatosággal kezelt ügyet. Bizonyos körökben rossz néven vették azt is, hogy a magyar sajtó egy része nyíltan védelmébe veszi a letartóztatott bárót. Maga Schnieker, a bécsi rendőrség legügyesebb tanácsosa, elutazása előtt

beszélt az ügyről a budapesti bíróság egy tagjának s ezt mondotta neki:

— *Hihetetlen, hogy ez az ügy belekerült a napi sajtóba. Azt hittem, hogy a kora hajnalban történt letartóztatást titokban lehet tartani.*

— Tanácsos ur — volt erre a felelet, nekünk nincs okunk titkolni semmit sem. *Sőt szükségünk van a legteljesebb nyilvánosságra, különben s ez csak természetes, az a hír terjedne el, hogy a bárót igazságtalanság éri.*

A letartóztatott báró felesége különben nyíltan kimondta, hogy férjét ártatlannak tudja s ha most mégis kiszolgáltatják az osztrák törvényszéknek, attól fél, hogy ura elveszett. Arról, hogy báró Wallburg Grácban már börtönbüntetést szenvedett el, az aszszony nem tud semmit. De rögtön hozzátette azt, hogy ha ez igaz, akkor csak ugyanazon a cselekményért ítélték el, a mivel most ismét megvádolták.

Báró Wallburg Ernő már felnőtt ember volt, a mikor Rajner főherceg titkára, a ki róla többször gondoskodott kisebb-nagyobb pénzsegélylyel, tudtára adta neki, hogy a főhercegi pénztár nem képes a báró egyre felmerült újabb adósságait fedezni.

— *Adják ki édes apám vagyonát s aztán nem kérek soha többet egy krajczárt sem.*

— *Önnek, báró ur, nincs rejtünk semmiféle követelése. Rut hálátlanság lenne, ha nem fogadná meg jóakarattal adott tanácsomat.*

Báró Wallburg erre — s ezt ő maga mondotta el egy alkalommal tudósítónknak — kivette a zsebéből néhai apjának leveleit s felmutatta a csodálkozó titkárnak. Ernő főherceg eredeti leveleinek megvolt a hatása. — Báró Wallburgot ismét kimentették zavarából.

A báró édesapját kora gyermekkorában látta csak. Anyja halála után előbb nagybátyja házába, Skublits zalamegyei nagybirtokoshoz került, a ki ma is él még. (Öreg, csendes ember lett azonban s idegenek előtt soha nem nyilatkozik Skublits Laura főhercegi házasságáról.) Wallburg Ernő a nyolczvanas évek közepén leutazott Grácba, a hol Ernő főherceg akkoriban lakott. Be akart jutni apjához, de nem tudta megközelíteni a főherceg környezetének akaratából. Erre nyílt utcán levelet dobott kocsijába s még az nap délutánján Ernő főherceg apai örömmel fogadta szerelmi házasságának legidősebb gyermekét. Ernő főherceg ettől fogva állandó levelezést folytatott fiával s ezek közül az eredeti levelek közül akárhányat ismer báró Wallburg egyik mostoha testvére, a ki Tokaj körül egy szolgabírónak a felesége.

*

Pichler Győző országos képviselő, a letartóztatott báró védője ma délelőtt ismét főnjárt Puscariu vizsgálóbírónál. A kiadatás fölött még nem határozott

ugyan a törvényszék, de kétségtelen, hogy a bárót ki kell adni, lévén ő osztrák alattvaló. — Még ha mostanában Budapesten elkövetett vétségeiért vádat emelnének ellene, akkor is ki kellene őt adni az osztrák törvényszéknek, mert sorban még ebben az esetben is az osztrák megkeresés az első.

Laibach, okt. 30. Báró Wallburg Ernő nővérét, Szimics századosnét a rendőrség ma letartóztatta.

SZÍNHÁZ.

A **vizözön** tegnap kisebb közönség érdeklődése mellett került színre. A szereplők közül azok, akik az interpretálás során egy két szóban megtévedtek, vigasztalódhatnak azzal, hogy maga az érdekes szerző nagyobb is tévedett. Gábrriel arkangyalnak ugyanis, mikor a Noé bárkájának ablakán benéz, ezt a felkiáltást adja ajkaira Jézus Mária! Csepreghy, ha az özönvíz idejében él, bizonyára nem ismerte volna ezt a felkiáltást. Egyebekben az előadás a jó igyekezet színezetét viselte magán, amelyben egyes szereplők, mint Nagy Gyula, Bartha, Sziklay, Szabó Irma és Odry előljárni törekedtek.

Fedák Sári új kupléja. Mielőtt a Magyar Színház új csillaga hosszabb szabadságra indulna, egy pompás kupléval lesz alkalmunk megbűvölnie hódolóit. Ezen körülmény annál inkább érdekel bennünket, mert a kuplé szerzője városunk egyik jeles tanárnője: Pávelko Jolán urhölgy, a kinek tollából eddig komoly zenei termékekkel találkoztunk. Népszerűnek ígérkező, dallamos kupléjának magasabb értéke is elárulja a mesteri kezet. A kuplé első részét szelletes szöveg kíséri, melyhez pompásan társul az élénk rhytmusra épített tánc. Ennek figuráit persze a művész fogja ki-gondolni. Alkalmunk van a kuplénak erre vonatkozó első versszakát itt bemutatni:

„Coupléet írni nem nehéz,
Nem kell ahhoz oly sok ész;
Nem kell ahhoz bölcsesség,
Egy-két vers s a couplée kész.
Ám a couplée folytatása,
Az a magam alkotása.
Azért ki-ki jól vigyázzon,
És tapsolja meg a táncot.“

Gyurkovics leányok. Herczegh Ferencz kedves vigjátéka a Gyurkovics leányok sok estén át szórakoztatta már a debreczeni közönséget; most újból színre kerül vasárnap, még pedig ez alkalommal délutáni előadásban. A főszerepek kevés kivételével nagyobbára a régi kipróbált erők Fáy Flóra, Szabó Irma, Kiss Irén, Komjáthy, Tanay, Odry stb. kezei közt vannak.

Zaza. Szintársulatunk legközelebbi újdonsága, a nyár folyamán a budai színházban nagy sikert aratott Zaza lesz. A szerző a festett világból merítette tárgyát s az első felvonásban mesteri tollal jellemzi a kulizák és öltözők falai közt folyó éle-

tet, annak örömeit, keserűségét és az ott folyó intrikát. A hatásos jelenetekben gazdag színű főszereplője Zaza, egy orfeumi énekesnőből magát a színpad ünnepelt primadonájává felküzdő színésznő, a kit nálunk Fáy Flóra fog játszani. E szerep bő alkalmat nyújt arra, hogy a művésznő szép tehetségét a közönség előtt érvényre juttassa. A darab, melyhez Gyöngyössi Viktor új diszleteket is festett, fényes kiállításban a jövőhéten Pénteken kerül színre.

San-Toy. A jövő hét végére, vasárnap estére tüzte ki az igazgatóság az idény szenzációs ujdonságát. A Gésák és Görög-rabszolga szerencsés kezű szerzőjének legújabb művét San-Toy-t. Az angol operettekhez híven a darab sikere érdekében sikra szállanak az énekművészettel a táncrythmusban mozgolódó női lábacsok, a zene és a műszaki személyzet is. Mert az operett ügyesen szőtt meséje tisztán arra való, hogy kedves keretül szolgáljon a sok és szédületes tánczokhoz, díszes felvonulásokhoz, szindus csoportozatokhoz és tablókhoz. Mozgósítja a rendezőt, ballet és diszletmestereket, világosítót, gépészt stb., tudásuk és ügyességük kifejtésére. Az igazgatóság áldozatkészsége pazar fényvel állítatja ki a darabot, melyhez új jelmezeket és diszleteket készített. Érdekes látványt fog nyújtani a kínai város, melynek festésével már teljesen elkészült Gyöngyössi Viktor festő. A fényesnek ígérkező esztendő érdekfeszítéssel nézünk.

UJDONSÁGOK.

* **Reformációi istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban okt. 31-én esztendőnkön d. e. 10 órakor, a reformáció évfordulóján Smid István segédlelkész tart istentiszteletet.

* **Előléptetések a honvédség-nél.** (Távirati tudósítás.) A debreczeni 3-ik honvéd gyalogezred tisztikarában a következő előléptetések történtek. Előléptek: Örnagygyá Kádár József százados, első osztályú századosokká Péter Lajos és Várady Szakmár Elemér, másodosztályú századosokká Varga Károly, Borbély Ferencz és Laurencsics Ferencz, hadnagyokká Nyiry László, Kovács Kálmán, Tomcsányi Gábor, Novotny Rezső. A tartalékban előléptek hadnagyokká Keresztfalvy Géza és Vajda Miklós Utóbbi a közös hadseregtől helyeztetett át.

A 2-ik honvédhuszárezrednél előléptek: Kubinyi György elsőosztályú százados, Kalivoda Ede másodosztályú százados, Butás Elek főhadnagygyá, Szunyogh Albert hadnagygyá. A tartalékban Sármy József első osztályú századosgyá neveztetett ki.

* **Árvaügyi gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága november hó elsején délután négy órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyai: folyó ügyek.

* **Uj örnagyok.** Az őszi katonai előléptetésekről még nem hozta meg a katonák hivatalos lapja az értesítést, de távirati információk után már tudják Debreczenben is, hogy kiket ért az előléptetés szerencséje. Így megkapták a távirati hírt arról is, hogy a háziarad két rokonszenves kapitányát: Spanyolik Emil és Herschkovits Izraelt örnagyokká léptették elő.

* **A választási zavargások következménye.** Nem azokról a következményekről akarunk beszámolni, amelyek a zavargások miatt elfogott s immár a törvényszéki fogházban raboskodó tüntetőket éri, hanem azokról, amelyek nagy akcióra indították a zavargás ideje alatt kártvallott kereskedőket s más adózó polgárokat. A zavargók ugyanis sok kárt tettek a városban. Magán emberek vagyonát pusztították; törtek, zuztak, romboltak mindent, ami csak a kezük-ügyébe akadt. E kártvallottak most egymásután tesznek lépéseket, hogy az ő jelentékeny összegre rugó kárjaik megtérüljenek. Valamennyien a városi tanácshoz folyamodnak és a várostól kérik, hogy a kárt térítse meg. Tegnap egymásután három ilyen beadvány ment a tanácshoz. Az egyiket a *Geréby Fülöp utódoi cég*, a másikat *Katz Hermann* kereskedő, a harmadikat *Tóth Béla* gyógyszerész nyújtotta be. A kérvényekben elmondják, hogy a városnak, mint erkölcsi testületnek első sorban kötelessége a rendőrség útján is a lakosság élet és vagyon biztonsága felett örködni. Ezt a kötelességet a rendőrség nem teljesítette. A polgárok vagyona ellen intézett támadást nem tudta meggátolni, a szenvedett károkért tehát feleljen s fizessen a város. A *Geréby Fülöp utódoi cég* 1960 koronát, *Katz Herman* 570 koronát és *Tóth Béla* 690 koronát követel a városon. A kérvényezők, az esetben ha a tanács nem szavazza meg a kárt megtérítését, a közgyűléshez felebbezik meg a határozatot és ha ügyük óhajuk szerint ott sem nyerne kielégítést, akkor a bíróság elé mennek — beperelik a várost. Ime ennyi bajt, ilyen szomorú következményeket teremtett a fékevesztett inas sereg háborgása és gondtalan pusztítása.

* **A debreczeni jótékony négy-let** folyó év nov. 3-án, délután 3 órakor árvaháza nagytermében választmányi ülést tart a következő tár ysorozattal: 1. A szövőipar tanfolyam végleges elhelyezése. 2. A népkönyha esetleges vezetésének megbeszélése. 3. Vegyes és folyó ügyek.

* **Öngyilkosság az erdőn.** Debreczen társadalmi köreiből ismert egyéniség volt Kerekes István, a gróf Dégenfeld család számvevője. Imár husz esztendő óta tölti be ezt a pozíciót s működése alatt tiszteletet, becsületet szerzett magának s nagy családjának. Igen rendezett viszonyok között élt. Csak nem régen vett magának házat a Kandia-utczán. Általános meglepetést keltett tehát tegnap az a hír, hogy Kerekes István öngyilkossá lett.

Mi vihette rá a végzetes lépésre? Azok akik jól ismerték, azt mondják, hogy az utóbbi időben betegeskedett s ez keserítette el. Tegnapelőtt, mikor a grófi család elutazott Téglásról, kiment az ottani erdőbe s ott agyonlőtte magát. Véréfagyva feküdt a lehullott sárga levelek tömegén, mikor az erdőkerülő ráakadt. Az öngyilkosság híre azután gyorsan terjedt el Debreczenben is, ahol a család kiterjedt ismerőskörében mély részvétet keltett.

* **Fizet a polgárság.** Mindössze kilencz napja annak, hogy az adóügyi osztály ukáza az adók sürgős befizetésére megjelent s azóta vége hossza nincs az adóbefizetéseknek. Látogatottabb, keresettebb hivatal nincs most az adóhivatalnál. Fizet Debreczen polgársága, már am nyire a nehéz viszonyok között teheti s valamivel így is csak szelidít a terhén. Az adóprés működésének eredménye, hogy nyolcz nap alatt több adó folyt be, mint máskor egész hónap alatt. Mert míg más hónapokban a befizetett adók összege a hetvenezzer korona körül járt, addig most nyolcz nap alatt nyolczvanezer koronát fizetett be Debreczen polgársága az adópénztárba.

* **Az öngyilkos gyermekel.** Megirtuk, hogy az öngyilkossá lett Fábian János szabómester nyolcz árvát hagyott hátra. Az igazság érdekében azonban be kell számolnunk arról a humánus tetről, amelylyel az árvák kisebbséit a kath. egyházközség gondoskodása alá vette. — Fábian János még ravatalon feküdt, mikor éppen egyházközségi ülés volt a plébánián s az elnöklő dr. Wolafka Nándor vál. püspök javaslatára az egyházközség kimondta, hogy az árvák közül hármat felvesz az árvaintézetbe. Ez a humánus határozat, amely másnap már megvalósulást nyert, önmagában hordja a legszebb dicséretet.

* **Tömeges előléptetés a középiskolai tanári karban.** A középiskolai tanári karban, mint egy könyvmatu lap jelenti, az időközben történt változások következtében egész sor előléptetés vált szükségessé. A közoktatási miniszteriumban már dolgoznak az előléptők névsorának összeállításán s a névsor már legközelebb megjelenik a hivatalos lapban.

* **Az adóhivatal reorganizálása.** A városi adóhivatal ujjaszervezése ügyében Hajdu Gyula tanácsnok nagyobb szabású s több ivre terjedő memorandumot dolgozott ki. A memorandum az adóhivatalnál eddig uralkodó hivatalos rendszer érdemleges megváltoztatását, a kezelés egyszerűsítését s a személyzet számának igen jelentékeny redukálását célozza. Ha a memorandum lefektetett tervzet megfelelő distingciók után megvalósulást nyer, akkor az adóhivatal személyzete félannyi se lesz, mint amennyi jelenleg.

* **Gyermek örökbe.** Bernáth Mária 11 hónapos kis fiu gyermekét örökbe szeretné adni, mert a nehéz megélhetési viszonyok között alig tud másik gyermekéről

is gondoskodni. Ha akad valaki, aki a Bernát Mari kérelmét teljesíteni hajlandó, forduljon a hadházi elöljárósághoz, ott további felvilágosítást, illetve utbaigazítást kaphat.

*** A debreczeni katonai vérengzések.** A városunk falai között nemrégén előfordult katonai vérengzések ügye közelebb a képviselőházat is foglalkoztatni fogja. Ma ugyanis arról vettünk hírt, hogy a katonák által megölt debreczeni polgár és az ugyancsak katonák által súlyosan megsebesített tanítóképezdész ismert ügyeiben dr. Thaly Kálmán, Debreczen első kerületének képviselője interpellációt intéz a honvédelmi miniszterhez a békés polgárság életbiztonságának veszélyeztetése és a katonai fegyvereknek béke idején való jogtalan használata miatt.

*** A legtöbb meleget adó fák.** A legnagyobb hőmennyiséget adja az őszes fajok közül a hárs, majdnem hasonló hőértékű a fenyő különböző faja, a fűz és a gesztenyefa, kevesebb meleget ad a juhar és a körtefa, legrosszabbul fűthetünk a tölgy, akác és nyírfával. Ez azt mutatja, hogy nem a legkeményebb fa adja mindig a legtöbb meleget. Így számította ki ezt egy bölcs statisztikus. De vajon a fa adja-e a legtöbb meleget a tüzhelynél? Ezzel persze nem szoktak számolni a statisztikusok.

*** Hölgyek figyelmébe.** Van szerencsénk az igen tisztelt hölgyközönség figyelmét felhívni új női és gyermek felöltő áruházunkra, a hol is raktárra érkeztek a legújabb őszi és téli ujdonságok, u. m. női és gyermek kabátok és paletek, szőrme és túlboák, selyem és kazán bluzok, selyem alsó szoknyák, esernyők, övök és nyakkendők. Dús raktárunk megtekintésére tisztelettel meghívjuk a n. é. hölgyközönséget. Kiváló tisztelettel *Darcas Testvérek*, Debr. főté, Hungária kávéház mellett.

*** Fizetésemelés helyett pótlék.** Az ország tisztviselői táborában az államvasutak alkalmazottai tudvalevőleg külön csoportosultak s a megindult általános mozgásban a maguk helyzetén külön szervezkedéssel és külön memorandummal igyekeztek segíteni. — A vasutasoknak ezt a szecesszióját megmagyarázza az ő speciális anyagi helyzetük, mely az állam többi tisztviselőjéhez mérten, csakugyan a legmostohább. Kérelmük is e miatt egész más volt, mint a fizetésemelést követelő hivatalnokoké. A vasutasok memorandumja mégis sokkal szerényebb kívánásokkal állott elő a kormánynál, mint a többi államtisztviselőké. A vasutasok csak annyi után kíváncsok, hogy szüntesse meg a kormány azt az anomáliát, amely szerint a vasúti hivatalnoktól ugyanazt a kvalifikációt követelik, mint a hasonló rangú államhivatalnoktól, de a vasutas fizetése mindamellett kétszáz forinttal kevesebb minden fokozatban, mint az államhivatalnoké. Ha ezt a kétszáz forintos differenciát most megadná nekik az állam, örök időkre boldoggá tenné minden vasutast. Ennek a szerény reménykedésüknek teljesülésében erősen bizakodtak is a vasutasok, annyi ígéretet és meg-

nyugtató biztatást kaptak minden oldalról. Am, tegnap óta nagy köztük az elkedvetlenedés, mondhatni elkecsereedés. Ezt a változást egy hírvétel okozta, a mitegnapjutott el lapunk távirata nyomán a vasutasokhoz. A hír szerint nem fizetésemelést, hanem csak fizetési pótléket kapnának a vasutasok. A családosak évi fizetésük tizenöt százalékát, a nőtlenek tíz százalékát mindaddig, míg a fizetésrendezés végleg keresztül lesz vihető. Ez a pótlék, amely körülbelül megfelel a többi államhivatalnok által ma is élvezett ugyanevezett drágasági pótléknak, 1902. év január elsejétől kezdve jár a vasutasoknak, de s ez szüli a legnagyobb elkecserevést, csakis az államvasutak budapesti alkalmazottainak. — A nagy vonal tehát, amely az egész fizetésrendezési mozgalmat indította s a melynek szolgálata is nehezebb, anyagi helyzete is sokkal súlyosabb a fővárosi vasutasokénál, még ebből a csekély segítségéből is ki lenne zárva.

*** A hölgyeknek** mindig nagy gondot okoz a toalett, ennek egyik legfőbb kelléke a mellfűző (mieder), mely széppé, plasztikussá teszi a termetet, még azoknál is, kiknél a szép szabályos forma nem adódott meg. Önök azt hiszik, hogy ezt bármiféle fűzővel elérhetik? Nem. Azon külföldről beözönlő fűzők nemhogy esinossá tennék a termetet, de egészségi szempontból ártalmasak. Orvosi vélemény szerint ezek a testhez szabálytalanul simulnak és így megátolják a vérkeringést, amelyből leggyakrabban a legnagyobb betegségek származhatnak. Ezt elkerülhetjük és a külföldre sem küldjük pénzünket. Van Debreczenben Goldstein Karolinának (főté, Biedermann-palota) egy kitűnően berendezett mellfűző (mieder) gyára, a hol csak mérték szerint készülnek a mellfűzők; tehát egészségi szempontból teljesen megfelelnek az orvosi szabálynak. Különben a gyár már számtalan nagy szaktekintélytől bir elismerő levéllel. Mellfűzők a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig hat óra alatt elkészülnek.

*** Előkelő uri divat és kalapüzlet.** Debreczenben, főté, kistemplom mellett. Ajánlom a közelgő őszi és téli időnyre dusan felszerelt raktáromat. *Kizárólag csakis a legelőkelőbb gyártmányu kalapokból, u. m.: valódi angol Borzalino, I. H. Ha-Hückerl és Pichler-féle gyártmány.* Remek nyakendő-ujdonságok 50 kr.-tól feljebb. Ingek, gallérok, kézelők. Buffalói férfi harisnyák párja 50 kr.-tól, téli bőr- és kötött keztyük, vadászharisnyák és sapkák. Jéger féle alsóruhák, divatos illatszerek, valódi karlsbadi- és ideal-czipők egyedüli raktára. Angol czilinderek 6 frt.-tól 8 frt.-ig szolid szabott olesó árban *Fekete Jakab divatüzlete.*

*** A hét retek.** Ha a csiki és háromszéki székely egy társaságba került, gyakran képezte és képezi ma is vita tárgyát: melyik megye lakossága elmaradottabb? Egy kicsi társaság végre rászánta magát, hogy megoldja a kérdést. Hosszas társasozás után abban állapodtak meg, hogy tegyenek egy tarisznyába hét retek, utazzanak Háromszékre s ha a háromszéki kitalálja: mi van a tarisznyában és hány darab, akkor csakugyan a háromszékiek okosabbak. Hárman indultak a tanulmány-

utra. A szárazpataki határon — mely Csik-megyével határos — kaszált egy gazda. Szóba állottak a kaszás emberrel s mivel már fáradtak, éhesek és szomjasak voltak, a kaszásnak pedig egy tégely friss vize volt, a réten levő fa árnyékába letelepedtek fátalmaikat kipihenni, meg falatozni.

— Mi járatban vannak? — kérdi a kaszás székely.

Elmondják őszintén, mely után sok más beszéd tárgy került elő. Bacsuzáskor így szólt a szárazpataki atyafi:

— Ne vigyék kendtek tovább a retek, ugys megtaplósodik, adják nekem.

A csikiek megfélekedve, hogy elbeszéltek utjok czélját, megütközve kérdik:

— Mit, hát kend tudja, hogy retek van a tarisznyában?

— Tudom bizony, még azt is, hogy hét retek van.

— Na, ördögadta, ha még kend is ilyen okos, milyen okos lehet a nadrágos háromszéki!

Ezzel busan visszatértek s küldőjöknek beszámoltak az eredményről, megnyugodva, hogy a háromszékiek okosabbak.

TÁVIRATOK.

Előléptetések.

Budapest, október 30. A legújabb katonai kinevezések szerint a vezérkarhoz csapatszolgálatra bevonul Sipos Gyula debreczeni százados is. A székesfejérvári körülethez beosztattak Dalmy Tibor és Horváth Mihály szintén debreczeni hadnagyok a vezérkarhoz szolgálatteljesítésbe.

Agyonlőtt katonatiszt.

Budapest, október 30. Rejtélyes eset foglalkoztatja pár nap óta a fővárosi katonai köröket. E hó 26 án éjjel ugyanis a löportári dűllőben lévő ételmezési raktár őrzésére kirendelt őrszem — egy 44-ik gyalogezredbeli közlegény — az éj sötétjében egy emberrel slakot látott a raktár fele közeledni. Az őrszem a szabályoknak megfelelőleg rákiáltott a közeledőre

— Állj! Ki vagy?

Az alak nem válaszolt, hanem az őrszem fele indult, ki még kétszer ismételte a megállásra és igazolásra való felhívást a nélkül, hogy annak eredménye lett volna. A harmadszori sikertelen felszólítás után az őrszem kötelességéhez híven rálőtte az idegenre, a ki tempa hörgéssel holtan összeesett. Az őrszem aztán előhívta az őrsparancsnokot s lámpával szemügyre vették a lelőtt embert, kibén óriási meglepetésükre az ezred egyik hadnagyát ismerték fel, kit csak nem rég helyeztek át a vadászoktól a 44-ik gyalogezredbe. Az őrszemet azonnal letartóztatták s most erősen folyik a vizsgálat a rejtélyes eset részleteinek felderítése czéljából.

A Kossuth-párt házelnök-jelöltje.

Budapest, október 30. A Kossuth párt mai értekezletén a képviselőház elnökségére Apponyi Albert gróffal szemben Komjáthy Bélát jelölte.

Az új közös pénzügyminiszter.

Budapest, október 30. A „Magyarország” értesülése szerint Khuen Hédervary gróf, a borvát bái csak a költségvetés letárgyalásáig marad jelenlegi állásában s azután átveszi a közös pénzügyminiszterium vezetését. Utódja a bái méltóságban Pejacevics Tivadar gróf lesz.

Megtámadott mandátum.

Temesvár, október 30. A végvári kerületből tegnap délben számos választó utazott fel Budapestre, hogy a kuriánál benyújtsa a Gorove László dr. megválasztása ellen intézett petíciót. A kérvényt ma nyújtják be. Ügyvédül Kisfaludy Kálmán és Fáy Ignác dr. temesvári, továbbá Teller Miksa dr. budapesti ügyvéd van megnevezve. A petíciót Vargics Imrének, az országos szabadelvűpárt volt alelnökének következő hívei írták alá: Técsy Ferencz dr., Neumann Géza, Hollán Károly, Gurmay Béni, Keszthelyi Kálmán, Winer Adolf, Kraeusn János, Brasch Simon, Rózsa Imre, Schverak János és Schönberger Ignác. A 3000 frnyai biztosítékot gyűjtés után hozták össze.

A gróf Széchenyi Pál temetése.

Budapest, október 30. Széchenyi Pál gróf, egykori földmivelésügyi miniszter holttestét ma délután szentelte be a jákói apát, Széchenyi Miklós gróf. A szertartáson, melyen a királyt gróf Apponyi Lajos udvarnagy képviselte, megjelentek a kormány tagjai, a főrendiház, képviselőház, a miniszteriumok, továbbá a gazdasági egyesületek küldöttségei. A beszéltetés után a koporsót a keleti pályaudvarra vitték s ott vasutra téve Nagy-Cenkre szállították. A temetés holnap lesz Nagy-Cenken, hol az ősi Széchenyi család sírboltja van.

A francziák nagy kölcsöne.

Páris, okt. 30. Csillaux pénzügyminiszter tegnap a kamara költségvetési bizottságában közelebbi felvilágosítást adott a tervezett 265 milliónyi kölcsönről. E szerint az állam 190 milliót kapna, 75 milliót pedig a kinti zavargások alkalmával kárt vallott francia kereskedők és iparosok kártalanítására fordítanának. A költségvetési bizottság még ma tárgyalás alá veszi a törvényjavaslatot. A kibocsátás valószínűleg november 15-ike és 20-ika között fog megtörténni. A Temps szerint a kibocsátási ár-folyam közel fog járni a párisi árfolyamhoz.

Mihály nagyherczeg B.-Pesten.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, okt. 31.

Mihály orosz nagyherczeg, ki tudvalevőleg mint királyunk vendége a Bristol-szállóban lakik, ma reggel fél 9 órakor kelt fel és miután megfürdött, elfogyasztotta reggelijét, mely sonkából, tojásból, vajból és sajtból állott.

A délelőtti folyamán a nagyherczeg lakosztálya előszobájában kitett ivre Márkus főpolgármester, gróf Széchenyi Louis attaché, a pétervári osztrák-magyar követségnél, Ludfi bég török főkonzul, Lukács László pénzügyminiszter és Krieghammer hadügyminiszter írták be neveiket. Fél-tizenegy órakor a nagyherczeg osztrák-magyar ezredének egyenruhájában lejött a szálló előcsarnokába és itt várta királyunkat. Ezalatt a szálló előtt nagyszámu kiváncsi tömeg gyűlt egybe.

A rendet Splényi rendőrtanácsos tartotta fenn. A királynak 11 órakor kellett volna a szálló elé érkeznie, azonban nem tudni mi okból, az udvari kocsik késtek, mire a nagyherczeg, ki a várakozást úgy látszik megunta, cigarettára gyújtott és úgy járt fel és alá a csarnokban.

Végre negyed tizenkettőkor megérkezett a király Paar hadsegéd kíséretében. A nagyherczeg, a kinok Illica igazgató jelezte a felség érkezését, kijött a szálló elé és ott üdvözölte királyunkat, a ki kezét fogott és néhány szót váltott vele, mire mindketten kocsiba szálltak és kíséretükkel a tűzér laktanyába hajtottak.

A szálló előtt álló néptömeg királyunkat és a nagyherczeget harsányan megéljenezte, a mit mindketten katonás hajlongással köszöntek meg. Mihály nagyherczeg a laktanyából a Parkklubba hajtatott, ahol tiszteletére dejeuner volt. Két órakor délután a nagyherczeg ismét a szállóba érkezett.

Este 6 órakor ebédre ment a királyhoz, onnan pedig az operába.

Az orosz vendégeket nagyon meglepte az a körülmény, hogy nem látnak lépten-nyomon rendőrt, mint otthon Szent-Pétervárott, a hol, ha a czár kikocsizik, gyalogos katonák és kozákok tisztítják meg az utcákat. Mikor tegnapi sétakocsizása után a nagyherczeg visszatért a szállóba s ő felségétől elbucszott, odaszólt gróf Tolstoj hadsegédének:

— *Pompás élet van itt Budapesten. Rendőrrre alig van szükség. A közönség bámulatoan tartja fönn maga a rendet.*

A nagyherczeg németül mondta ezt a grófnak s olyan hangosan, hogy a kik körülötte álltak, szintén meghalottak.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Agyonlőtt leánykereskedő.** (Éjjeli express tudósítás.) A székelyföldön

már rég ismerték Songott Náthán brailai helyszerzőt, aki azon a czimen, hogy székely leányoknak szolgálati helyet szerez, többször megfordult Csikmegyében. Songott azonban csak czimül használta a helyszerzői nevet, mert a lányok közül csak azokat helyezte szolgálatba, akikért keveset ígértek. Songottnak ezek az üzemei kitudódtak a székelyek között, sőt a hatóságok is intézkedtek, hogyha átlépi a határt, azonnal tartóztassák le. Mindennek daczára vasárnap délután Songott váratlanul megjelent Felgyógyon s megfordult néhány háznál, ahol cselédnek való leány volt. — Este azzal távozott el az egyik korcsmából, hogy két leány szüleivel akar beszélni, de fél óra múlva visszatér. A korcsmáros azonban hiába várta egész éjjelig. Songottot másnap reggel véresen halva találták a falun kívül. A csendőrség, mely a nyomozást megindította, eddig nem tudta a gyilkost kideríteni. — Leginkább egy Toszorán András nevű embert gyanúsítanak, akinek a leányát Songott a tavasszal elcsalta Romániába és ott eladta. Toszorán tagadásával szemben azonban eddig semmi bizonyíték nincs. Az agyonlőtt Songottot tegnap bonczolták fel a bíróság kiküldöttei.

× **Az igazságügyi miniszteriumból.** (Éjjeli express tudósítás.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az igazságügyi miniszter előterjesztésére ma délután Kovács István osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi, dr. Lázár Elek és Emmerling Károly miniszteri titkároknak az osztálytanácsosi czimet dr. Zsolnai Miksa segédtitkárnak pedig a miniszteri titkári czimet adományozta.

Méregkeverés.

— Saját tudósítónktól. —

Letenye község lakos it különös eset tartja izgalomban. Özvegy Fábian Andrásné egy évvel ezelőtt, hogy özvegyiségre jutott, a veje házába költözött s együtt élt a leányával és vejével. Az özvegyasszony, ugylátszik unta az özvegyi állapotot, mert 48 éves kora daczára szerelemre lobbant Pecze Mihály kocsislegény iránt.

Egy ideig benső viszony volt az öreg asszony és a kocsis között, de a kocsis ugylátszik megunta a dolgot s úgy akart szabadulni az öregasszonytól, hogy elmondta a dolgot ga dájának, az öregasszony vejének, a ki viszont a feleségét értesítette a viszonyról. A menyecske restelte a dolgot s e miatt szemrehányást tett az anyjának. Özv. Tóbiásné nagyon elkeserítette a kocsis eljárása, de meg attól tartott, hogy másnak is elmondja a dolgot.

Tegnapelőtt mérget kevert a páliukába s azt a kocsisal megitta. Pecze Mihály kocsis iszonyu kinok közt meghalt. A nyomozás kiderítette a gyilkosságot s az öregasszonyt letartóztatták.

CSARNOK.

A büntársak.

— Regény. —

(Folyt.)

Tele voltak csudálkozással.

A termék ide s tova több mint egy évtized óta nem voltak nyitva s ennek da-

czára is bámulatos rend és tisztaság ural kodott mindenütt.

— Ki hozza rendbe ezeket a terme ket? — osuc'alkozott rajta Malvia.

— Valaki jár itt?

— Én is azt hiszem.

— De ki lehet az?

— Talán a macroisi gróf igazi leánya.

— Ah, hová gondol grófnő... Való színű, hogy a gróf valami régi, hűséges cselédje lesz az, aki úgy rendben tart ott mindent. Biztosan annál is vannak a kul csok és a szegény arra számít, hogy egy szer csak váratlanul itthon terem a kastély régi ura, aki majd busásan meghálálja ezt a gondoskodást.

— Lehet!

— Így is van! Így kell neki lenni.

— Ezzel megnyugtatótt.

Folytatták azután tovább is utjukat a kastély termeiben, míg csak el nem érkeztek az irattárig.

Itt vagyunk! — szólott Valnoir.

— Hála Istennek! — szólott el a zó a Malvin ajkairól. Ha meggondolom, hogy milyen hosszú utat tettünk e helyért, a milyen kényelmetlenségen és kellemetlen ségen mentünk át, magam is azt hiszem, hogy nagyon rászolgáltam vele jövő boldogságomra. Valnoir! nyitassa fel az ajtót.

A lakatos, aki távol tőlük kullogott utánuk, Valnoir intésére sebessen ott ter met a felnyitotta a macroisi grófi család levéltárát.

Nagy terem volt ez, telve könyvek kel és iratokkal. Mikor Malvinék beléptek, a lakatost, akire immár nem volt szükség, kibocsátották.

— Valnoir! kiáltott fel Malvin, a mikor egyedül voltak — fogalma sincs, mi lyen nyugodtnak, milyen boldognak érzem e pillanatban magamat. Az irattárban va gyok. Kezembem van már a macroisi család minden irata. Enyém ez a vagyon, a kastély, birtok, minden. Én vagyok a macroisi gróf leánya. Enyém minden... minden...

(Folyt. köv)

NYILTTÉR. *)

Ne mulassza el senki őszi és téli di vatczikkék beszerzése végett fölkeresni a párisi divatáruházat, Debreczen, a m. k. főposta mellett, a hol női felöltőkben, leány kabátokban, gyermek köpenyekben, diszi tett női kalapokban, selyem blousok, szörme különlegességekben, meglepő dúsvalasztéku újdonságok kaphatók. Bámulatos olcsó sza bott árak.

Tiszafüreden

a város közepén

vendéglő üzlet

étterem

borozó és külön szobával, kávéházzal, 4 vendég- és egy nagy családi szobá val, konyha, pincze és jégveremmel más vállalat miatt, szabad kézből azonnal eladó

Czim a kiadóhivatalban.

SZINLAP.

Ma esütörtökön, „C“ bérletben:

A B O R.

Falusi történet 3 felvonásban. Irta: G. G.

S Z E M É L Y E K:

Baracs Imre — — — Komjáthy J.

Baracs Matyi, az Imre öcsese Odry Á.

Baracsó, Szunyogh Juli, az

Imre felesége — — Szabó Irma.

Jancsi, a fiúeskájuk — — Bartha Rózi.

Özv. Szunyoghó, a Juli anyja Szigeti L.

Szunyogh Rozi a Juli, unokahuga Takács M.

Mihály, a Juli nagybátyja — Ifj. Szathm.

Eszter özvegyasszony, Bara-

csók szomszédja — — Komlósy E.

Göro Gábor, bíró — — Sziklay M.

Göro Gáborné — — Kiss Irén.

Durbints Pál, esküdt — — Nagy Gyula.

Holnap pénteken, „A“ bérletben:

ELEKTRA.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Sophocles.

Építkezéseket, tervezeteket és javításokat szakszerűen és jutányos árban eszközöl **Hegedűs István,** építész.

Lakás és iroda: Csemete-utca 6. sz.

A czégre tessék ügyelni.

Tíz év óta fennálló czipő-, kalap- és dus divatáru üzletem, bizalomra tett szert, azért, hogy igyekeztem t. vevő közönség nek, jó és szép árut olcsón szolgálni, az őszi és téli időnyre raktáramat már dusan felszereltem, ajánlok igen olcsó árban, férf- női és gyermek

czipőket, kalapokat

valódi perzsiai sapkát, csizmákat s a t. közönségnek kérem szives meggyőződésüket.

Tisztelettel:

Révész Zsigmond.

Most érkeztek

remek perzsa és smyrna szőnyegek, salon, ebédlő és férfi szobák részére.

Megtekinthetők:

csütörtökön és pénteken délelőtt fel 11-12

a Magy. Kir. fővámhivatalban

főposta épület.

A Keleti áruház ideiglenes raktára

Piacz-utca 19., az udvarban.

Üzleti órák: délelőtt 10—12-ig, d. u. 2—4-ig.

Olcsó árak.

Posztó- és gyapju-szövetek

alkalmi vétel folytán rendkívül olcsó árban kaphatók

Mandel Kornél

szabókellőkek raktárában, Piacz-utca, Frohner-szálloda épületében.

36 kr.

1 liter kitünő ízű

homoki rizling bor

Kontsek Gézanál

Debreczen, Kossuth-utca.

Hurka-estély.

Ma este

nagy hurka-estélyt

rendez Kemény János, a „Kiss Pipa“ vendéglőse.

Tisztán kezelt borokról gondoskodva van.

Alkalmas vétel.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására juttatni, hogy

nagy zsir- és szalonna szállítás

miatt

a sertéshúst igen olcsón

adhatom.

És pedig: 1 kg. karmanadli 48 kr.

„ 1 „ czombja . 44 kr.

„ 1 „ sódor . . . 40 kr.

A többi sertésrész . . . 36 kr. máttól fogva az egész téli szezonban.

RETEZÁR KRISTÓF

hentes, Csapó-utca 68.

Apró hirdetések.

Díja 10 szó 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betű nyomtatott szó 4 fillér 8 fillér.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Zálogcédulákat vesznek mindenféle ékszerekről és különféle ékezetek némi alkalmi vétel folytán kaphatók. Kohn Vilmos Széchenyi-utca 15.

Utezai lakás kiadó azonnal jövő év májusig, esetleg továbbra is 4 szoba és mellék-helyiségek Széchenyi-utca 17. sz.

Három szobából és mellék-helyiségből álló, szép utezai lakás november 1-ére vagy 15-ére elköltözés miatt átadandó. Cím a kiadóhivatalban.

Egy jó családból való leány pénztárnoknőnek vagy elárulónőnek ajánlik. Cím a kiadóhivatalban.

Egy utezai szoba butorozva előszobával magános urnak kiadó a törvényszéki palota és dohánygyár közötti város részben. Cím a kiadóhivatalban.

Simonffy - utca 37 számú ház három szoba és előszobás utezai lakása nov. 1-től kiadó.

Lakás azonnal kiadó Piac u 71. szám, 4 szoba, konyha és mellék helyiség.

Kiadó két szobás lakás butorral, vagy anélkül. Hatvan-utca 58.

1898. termésű tisztán kezelt Magyarádi-bort ajánl 40 kr-ért literenként Bán Kálmán Egyház tér.

Kiadó egy ház mely áll 1 előszoba és 4 szobából és a hozzátartozókból, külön baromi udvarral és jó vízellátással. Értekezni lehet Kazinczi-utca 10 sz. alatt.

Balla Lajos butor-asztalos üzletében Egyháztér. Tartós butorok jutányos árban kaphatók.

Szintartó gyermek, női és férfi harisnyák minden minőségben jutányos áron beszerezhetők. Márton Gyula férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett. Harisnyá fejeléseket elvállal.

Köhögésnél legjobb a Borsy féle Penetefü ezüstkocka kapható Borsy-czokrázsdoban és Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Ház, mely áll 8 szobából és mellék-helyiségekből Hajó utca 14. szám alatt eladó.

Nem robbanó, hanem valódi kőolajos petróleumnak, literje 14 kr Fazekas Kálmán festék-üzletében, Hatvan-utca 4 sz.

Ajánlkozik és elfogad másolást, ügynökséget, raktárnoki, pénztárnoki vagy más hasonló alkalmazást. Cím a kiadóhivatalban.

10 év óta fennálló havi és heti részlet-üzletében a téli-árak nagy választékban megérkeztek és áramelés nélkül árusíttatnak. Kohn Herman, Hatvan-utca 17. szám.

Két szép nagy udvari szoba, esetleg előszobából és konyhából álló lakás közel a központhoz, tiszta udvarban gyermektelen állami tisztviselő családnak keresetk. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó 1901 november hó 1-től a központban Kocsuth-u. 6, illetőleg Sas-utca 3 ik számú házban az első emeleten egy 2 szobás gargon-lakás, gázlusterekkel felszerelve Ügyvédi irodának vagy orvosnak is nagyon alkalmas. Ugyanott a földszinten, közvetlenül a Sertés-vágó Társulat helyisége mellett 3 tágas raktárhelyiség egyenként vagy együtt azonnal kiadó. — Értekezni a hában, Boros Testvérek üzletében, vagy Kaszanyitzky Endre üzletében, Piacz-utca 57-ik sz. a.

VALÓDI ÚJ

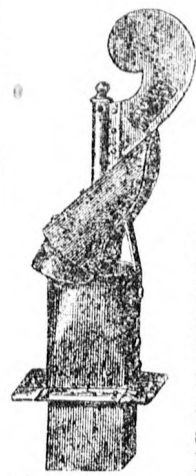
Angol francia divat-szővetek raktára, izléses klállítás, divatos szabás, — az árak alkalmazva a mai viszonyokhoz — igen mérsékelve.

Készszolgálatra

ANTAL VINCZE

Férfi szabó üzlete.

Disz ruhák legszebb kivitelben,

A szabadalmazott „JOHN“-féle kémény-toldat

minden kéményt megjavít. A szél bármely irányból és bármilyen erővel fúj is, mindig elszívólag működik. A füst kitűdulását nem gátolhatja meg soha. A nap csak kedvező hatást gyakorol a kémény húzatára. Eső javítja a kémény húzatát. Rozsdásodás és kormosodás rendkívül egyszerű szerkezete-ténél fogva lehetetlen. Felzereléso bárki által eszközölhető. Olcsóbb és jobb minden hasonló szerkezetű kémény-toldónál. A szabadalmazott „JOHN“-féle kémény-toldó egyedül kapható:

LUKÁCS VILMOSNÁL,
Hatvan-utca 5.

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-utca 57.

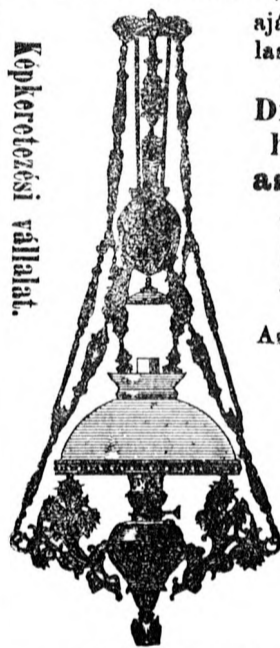
ajánlja a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett Ditmár, Brünner és hazai gyártmányú asztali és függő

lámpákat,

Astral-, Meteor-, Apolló-, Csoda-, nap-, villám, petróleum- és szesz Auer-gáz égőkkel Ugyasintén porcellán s angol fenyő-étkészítő-, tea-, kávé-, moeca- és mosdó, valamint mindennemű asztali, cagnac- és liqueurös üveg-készleteket, majolica bronz és china ezüst

ujdonságokat.
Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek.
Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgál.

Képeket készítő vállalat.

Őszi és téli
öltönyök

tisztítása

kifogástalanul

Hrabéczi Antal

kelmefestő és vegytisztító intézetében eszközöltetik.

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42-ik sz.